

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Liet izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Ne frankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne urva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Karočnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno K 25—
polletno K 12-50
četletno K 4-30
mesečno K 2-10
Za Nemčijo:
celoletno K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (inzerate) se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 23.

Celje, v petek, dne 29. januarja 1909.

Leto I.

Uredništvo in upravništvo „Narodnega Dnevnika“ in „Narodnega Lista“ imajo stalno telefonsko številko (Celje, interurban) 65

(Na isto številko kličite tudi „iz-
vrševalni odbor Narodne stranke“
in „Zvezo narodnih društev“.)

Zavarovanje samostojnih oseb na temelju vladnega načrta o socialnem za- varovanju.

II.

Ako stvar presojamo s stališča, da so si vse v socialnem zavarovanju združene osebe, kar se položaja tiče, jednake, smemo tudi izjaviti, da je popolnoma prav, ako so vse zedinjene v eni sami zavarovalnici. Vsi oni, ki so predlagali starostno in invaliditetno, oziroma tudi zavarovanje za slučaj bolezni za podjetnike, so stali na stališču, da je socialni položaj teh slojev enak položaju delavca. Pojem socialne pravičnosti pa zahteva, da bi tudi vsi dosegli enake socialne uspehe. Zato ni mogoče pritrditi onim, ki zahtevajo, naj bi bilo zavarovanje samostojnih ločeno od zavarovanja nesamostojnih, češ, da dajejo delavci neizmerno boljši zavarovalni riziko nego pa samostojni. Načrt pojasnjuje ta nengodni riziko samostojnih s številkami, katere nam je dal šteti poklicov I. 1900.

Po tem štetju je bilo od 1000 samostojnih, ki bodo zavarovanju podvrženi v starosti 61 do 65 let, torej v starosti, ki je odločilna za pravico do starostne rente:

- a) v poljedelstvu 92
- b) v industriji 61

Pri nesamostojnih:

- a) v poljedelstvu 48
- b) v industriji 25

To pa ne pojasnjuje še dovolj zavarovalnega rizika pri samostojnih. Važno je, kako dolgo bodo po račun probabilitete uplačevane zavarovalne premije. In tu se nam kaže, da je bilo od 1000 samostojnih v starosti 16—30 let:

- a) v poljedelstvu 120
- b) v industriji in trgovini 213

Pri nesamostojnih:

- a) v poljedelstvu 491
- b) v industriji in trgovini 569

Največje število samostojnih je v starosti 30—50 let, nesamostojnih pa v starosti 16—30 let.

Zavarovalni riziko je zopet nerazmerno slabši v poljedelstvu ko v trgovini in industriji in to pri samostojnih prav tako kakor pri nesamostojnih.

Načrt računa, da na 10.000 zavarovanih odpade letna renta:

- pri samostojnih 255'8
- pri nesamostojnih 105'1

Važna posledica uvedbe starostnega zavarovanja za samostojne je okolnost, da bodo morale biti zavaro-

vane tudi osebe, ki pri podjetju pomagajo. Načrt je sprejel te osebe v zavarovanje glavno zato, da bi se doseglo pri samostojnih nekako zboljšanje zavarovalnega rizika. Načrt čisto po pravici predpostavlja, da bodo osebe, katere pri podjetju pomagajo, pozneje navadno samostojne, da so torej popolnoma jednake pomočnikom pred osamosvojenjem. Uvaževati treba tudi še prav posebno izkušnje, katere si je pridobilo nemško zavarovanje, da namreč osebe, katere hočejo pridobiti pravico do rente za osmoglost ali za starost, kratko pred doseženo starostno mejo, ko se ima določena renta izplačevati, vstopijo v fignirano delavsko razmerje h kakemu sorodniku. S tem, da se koj v začetku podvrže zavarovanju one člane rodbine, ki pri podjetju pomagajo, bo takim sleparskim manipulacijam napravljen konec. S tem pa, da se pomagajoče člane rodbine podvrže zavarovanju, nastane samostojnim velika obremenitev. O tej obremenitvi si lahko vstvarimo jasno sliko, ako pomislimo, da tvorijo pomožne moči v malih obrtnih podjetjih in na malih posestvih večinoma le člani rodbine. Člani rodbine se štejejo v prvi mezdni razred, ako ne dobivajo plače kot redni delavci. Drobnii podjetniki bodo morali torej plačevati zavarovalne prispevke ne le za se, ampak tudi za člane rodbine, ki v podjetju pomagajo. S tem vzraste dejanska obremenitev samostojnih v navadni meri. Tako bode moral plačevati n. pr. kmet, ki daje na svojem posestvu dela trem svojim otrokom, prispevek za svoje zavarovanje v letnem znesku po 12 K — ter prispevke za zavarovanje treh otrok, za vsakega po 6 K na leto; plačeval bo torej skupaj po 30 K na leto.

Shod za slovensko vseučilišče.

Dunaj, dne 28. prosinca 1909.

Vsled vladne predloge glede italijanske pravne fakultete na Dunaju se je položaj v vprašanju o slovenskem vseučilišču znatno spremenil. To je vzbudilo v slovenski akademični mladini na Dunaju bojazen, da ne bi ta ideja sploh izginila z dnevnega reda, zato se je sklical shod po § 2. na 27. tm. . . Shoda se je vdeležila ogromna večina slovenskih akademikov vseh struj, ki so na ta način jasno pokazali, da so kljub različnim političnim nazorom edini v boju za ta naš kulturni ideal. Shoda so se vdeležili tudi poslanci Hribar, dr. Rybač, Roblek in Štrekelj. — Predsednik M. Božič poda takoj besedo referentu g. Černiču. Ta je izvajal v svojem temperamentnem govoru, da je dolžnost slovenskega dijaštva, da si je v šolskih zadevah na jasnem, dolžnost slovenske delegacije v državnem zboru, da ve za mnenje celega akademičnega slovenskega sloja. V vladni predlogi o italijanski pravni fakulteti se je pokazala neodkritost vlade, ki koleba med pritiskom iz Kvirinala in med nemški prenapeteži. Vlada utemeljuje svojo

predlogo s tem, da se mora dati Italijanom prilika, izšolati se v materinščini in da je potreba po uradništvu, ki je zmogljivo italijansčine. A isto mora veljati tudi za nas Slovence: tudi nam naj se v državnem interesu nudi prilika, izšolati se v materinščini, tudi pri nas je nujna potreba po uradnikih zmogljivih slovenskega jezika. Ali naj velja nekaj nad 700.000 Italijanov pri vladi več kot poldrugi milijon Slovencev? Mesto pomirjevanja se nas prelojalne državljane razburja: na septemberske dogodke je sledil razpust veteranskega društva v Ljubljani; na vseučiliščih, ki jih moramo pohajati, vlada neomejena anarhija burševstva in dan na dan dokazuje nove netaktnosti rektorjev, da smo na njih popolnoma brezpravni. Pošteno in lojalno plačilo Slovcem od strani vlade bi bila ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani, ki je neobhodno potrebna za naš narodni razvoj. Minimum naših zahtev je takojšna ustanovitev pravne fakultete v Ljubljani. Govornik konča z apelom na poslance naj zastavijo vse sile, da ljudski parlament izpolni te pravične zahteve slovenskega ljudstva. — Poslanec Hribar, da bo „Narodna zveza“ storila vse, da se zagotovi in v najkrajšem času ustanovi slovenska pravna fakulteta. Opozorja na bistveno razliko med položajem italijanskega in slovenskega dijaštva. Kar se je pri Italijanih sodilo milo, bi se pri nas z največjo strogostjo: Italijani imajo zaslonbo v zunanjih državah, ki je mi nimamo. Akademična mladina mora zahtevati slovensko vseučilišče, toda vedno v sporazumu s slovenskimi poslanci. Sklepi „Narodne zveze“ bodo zadovoljili slovensko dijaštvo. — Poslanec Rybač se pridruži izvajanju svojega tovariša in opominja slovensko dijaštvo, naj brzda svoje mladostno navdušenje, kar bi to lahko uničilo nekaj slovenskih eksistenc. Sklicuje se na besede dr. Concija, da majhni narodi v Avstriji ne smejo delati zaprek pravičnim zahtevam drugih majhnih narodov: toraj naj tudi Italijani ne delajo zaprek pravičnim slovenskim zahtevam po ljudskih šolah v Trstu in Istri. — Konečno so se sprejele sledeče resolucije:

Slovensko akademično dijaštvo na Dunaju zbrano na shodu dne 27. jan. 1909. I. ogorčeno protestira proti vladni nameri rešiti italijansko vseučiliško vprašanje, ne da bi se istočasno ngodilo tudi slovenskim vseučiliškim zahtevam.

2. izjavlja, da ne bo prej mirovalo, dokler se ne ustanovi popolno slovensko vseučilišče v Ljubljani. Za zdaj pa zahteva, da vlada takoj izpolni sledeči minimum upravičenih zahtev a) da takoj ustanovi popolno pravno fakulteto v Ljubljani, b) da kot provizorij popolnega slovenskega vseučilišča v Ljubljani s takošnjo ustanovitvijo štipendij omogoči pridnim in talentiranim slovenskim dijakom popolnoma posvetiti se svoji stroki, da se tako usposobijo za profesorska mesta na slovenskem vseučilišču v Ljubljani, c) da reši slovensko dijaštvo neprijaznega Dunaja

in Gradca s tem, da prizna študijske izpite na zagrebškem vseučilišču ter izpopolni vseučilišči v Pragi in Zagrebu z onimi stolicami, ki so potrebne, da tam dosežejo naši dijaki popolno usposobljenost za državne službe.

3. prosi in roti slovenske in slovanske državne poslanke, da na noben način ne pripuste na dnevni red razprave o italijanski pravni fakulteti, dokler vlada ne ugodi vsaj onim zgoraj navedenim minimalnim zahtevam.

Politična kronika.

a **Jezikovni zakon za Češko.** Vlada je naznanila voditeljem strank načela in glavno vsebino tega zakona. Nemški naprednjaki in kršč. socialci so sklenili v tem vprašanju složno nastopati proti Čehom. Češki poslanci, agrarci in Mladočehi so v skupni seji sklenili nastopiti proti „poštnem odloku“ in izvrševalni naredbi o njem ter proti jezikovnemu zakonu z vso odločnostjo. Češki radikalci hočejo obstruirati.

a **V proračunskem odseku** delo ne gre od rok. Češko-nemški spor je tudi tu na dnevnem redu; vsi nemški govorniki so se v zadnji seji pečali samo s praškim bumlom nemških dijakov. Ker se je vlada bala, da bi za dispozicijski fond ne dobila večine v odseku, je odložila glasovanje o postavki „ministerski svet“ na prihodnji teden, ko bode že predložila parlamentu jezikovni zakon. Proti dispozicijskemu fondu bodo glasovali Čehi, Jugoslovani, Rusini in soc. demokratje. Za bode glasovali napredni Nemci, kršč. socialci in Poljaki. — Posl. dr. Korošec je govoril v prorač. odseku proti instituciji ministrov-rojakov ker je protinastavna in ker jo posebno minister Schreiner izkorišča v netenje narodnostnih razporov, kar je dokazal s svojo potjo v Gradec.

a **Poštni odlok.** K temu famoznemu odloku je izdana izvrševalna naredba, katera jemlje Čehom vse, ker jim je „odlok“ navidezno pustil. Češki nradovatni smejo le najmanjši uradi t. j. pošte III. kategorije, vsi drugi poštni uradi morajo ravnateljstvu pisati nemški. Kdor se proti temu pregreši zapade kazni — in sodnik nad takimi pregreški bode — slavni Swoboda, ki se po srečno izvedenem uporu vrne kot triumfator na svoje mesto in zadobi še večjo oblast kot jo je imel pred uporom. Predsednikova moč se skrči v toliko, da bode v bodoče trgovinsko ministerstvo samo določalo predstojnike posamičnih oddelkov v Pragi! Kaj takega se ni še pripetilo nobenemu predsedniku kakega avstrijskega oblastva. Vse to je vzbudilo med vsemi češkimi poslanci in politiki opravičeno ogorčenje. Vsenemški duh čedalje bolj prodira v avstrijsko upravo — in baron Bienerth trdi, da je Slovanom prijazen — in Poljaki imenujejo vse to „malenkostne“ prepire in se družijo z Nemci!

b **Napetost med Avstrijo in Italijo** je čedalje večja. Povod k novi razburjenosti je dal to pot načrt avstrijske

vlade, osnovati na Dunaju italijansko pravno fakulteto. „Corriere della Sera“ trdi, da je baron Aehrenthal prav gotovo obljubil italijanskemu ministru vnanjih reči Tittoniju, da bode avstr. vlada čimprej ustanovila italijansko univerzo na teritoriji, na katerem bivajo Italijani. Oficijozna „Tribuna“ poroča iz zanesljivega vira, da Italija ne more ostati ravnodušna, ako se dane obljube na tak način izpolnujejo ter da bode morala iz tega izvajati posledice. Predvsem, da bode moral Tittoni odstopiti. Ta je tudi podal telegrafično svojo ostavko, kakor hitro je izvedel, da namerava avstrijska vlada ustanoviti ital. prav. fakulteto na Dunaju. Ministerski predsednik Giolitti ga je preprosil, da ostane z obzirom na zapletenost mednarodnega položaja na svojem mestu. V ministerskem svetu, ki bode 31. t. m., se bode o tem razpravljalo. Bivši finančni minister Luzzatti priporoča svojim rojakom, naj se gospodarski emancipirajo od Avstrije in nje vpliva. „Proč od Avstrije“ je klic, ki glasno odmeva v najširših krogih italijanskega prebivalstva. Mogoče je, da bo vse to imelo svoje posledice v politični konstelaciji; Italijani so siti trozveze in bi se je radi iznebili. Za trozvezo bi tudi mi ne jokali, bojimo se le, da bode za grehe naše diplomacije in za voditelje naše notranje politike plačevala kakor na Turškem avstrijska industrija in torej še posebno naše delavstvo. To bi bil za nas hud udarec. V Berlinu so vsled te napetosti med Avstrijo in Italijo nemilo zadeti. Nemški listi ostro kritizirajo postopanje avstrijske vlade ter poročajo, da si bode knez Bülow prizadeval „zaveznike“ zopet pomiriti.

b Poljaki in Čehi. „Dziennik Polski“ glasilo konservativnih Poljakov, grozi Čehom, da se bode moralo postaviti „Polsko kolo“ proti njim, ako bodo s svojimi „malenkostmi“ prepričali preprečili delavnost parlamenta. Naj si postavijo trden, autonomistiški program in Poljaki je bodo podpirali; dokler pa bo češko-nemški spor zapreka parlamentarnega dela, ne smejo računati na podporo poljskih poslancev.

b Krščanski socialci in delavstvo. Dne 24. t. m. je imelo klerikalno delavstvo v Hernalsu shod, na katerem je kršč. soc. poslanec Kunschak očital vodstvu stranke in še posebno Gessmannu, da ni izpolnilo delavstvu danih obljub. Sprejeta je bila resolucija, ki pravi, da se „krščansko socialna stranka poslužuje delavstva samo kot glasovalnega materiala, da se pa na vso moč brani, da bi delavstvo dobilo v stranki kaj več vpliva.“ Do tega zdravega spoznanja je torej prišlo klerikalno delavstvo na Dunaju, kdo ve, kdaj se bo začelo daniti v glavah delavstva na Kranjskem?

a Bosanski Nemci, nekaj kmetov-priseljencev in uradnikov, katere je nastanila Nemcem prijazna deželna vlada v Bosni, hočejo imeti v prib. deželnem zboru nič manj nego — 6 mandatov. Vse avstr. nemško časopisje brani to „opravičeno“ zahtevo.

b Parlamentarizem in ministerstvo? Govori se, da stopi po predložitvi jezikovnega zakona parlamentarni kabinet na vlado, na čelu mu pa ne bo baron Bienerth. (Kdo bo neki oni čudodelnik, ki bi mogel v sedanji zbornici in v sedanjih razmerah tako naglo vstvariti vlade zmožno parlamentarno ministerstvo s potrebno večino v zbornici?)

b Koncesije Srbiji in Črni gori. Iz Berlina poročajo, da so na Dunaju pripravljene dati Srbiji in Črni gori velike gospodarske koncesije.

b Mobilizacija na Bolgarskem. Bolgarska mobilizira, ker jo trdovratnost Turčije k temu sili. Bolgarsko je lo-

jalno ponudilo Turčiji 80 milijonov odškodnine za železnico in druge škode, ki jih je imelo vsled proglastitve neodvisnosti, Turčija pa zahteva kar 150 milijonov. Ta vsota je toliko pretirana, da bi lahko ruinirala vsako balkansko državo. V tem sporu je Francija na bolgarski strani in syari Turčijo, naj nikar ne tira stvari do skrajnosti, ker bi bil boj proti bolgarski armadi zanjo zelo nevaren. Turčija je sedaj znižala svojo zahtevo na 125 mil., ki je pa za Bolgarijo tudi previsoka. Anglija se je baje ponudila posredovati med Turčijo in Anglijo.

b Italijanska pravna fakulta. „Trentino“, ki je dosedaj vedno pobijal načrt italijanske pravne fakulte na Dunaju, jo naenkrat zagovarja, rekoč, da je italijanska pravna fakulta na Dunaju boljše ko nič, da Italijani torej ne smejo pobijati tega predloga, ampak skrbeti za to, da načrt zboljšajo.

b Sprememba v trgovinskem ministerstvu na Ruskem. Trgovinski minister Šipov je imenovan članom državnega sveta. Njegov naslednik je Timirjajev, ki je že enkrat bil trgovinski minister.

b Priznanje bolgarske kraljevine od Rusije. „Neue Freie Presse“ poroča iz Petrograda, da bo Rusija, dobro poznavajoč razpoloženje v bolgarskem narodu, kot pogoj priznanja bolgarske kot kraljevine zahtevala prestop tudi mlajših 3. otrok kralja Ferdinanda, Cirila, Evdoksije in Nadežde, k pravoslavni veri, kakor je isto zahtevala glede najstarejšega sina, Borisa, takrat, ko se je šlo za priznanje Ferdinanda kot bolgarskega kneza. Nekateri listi poročajo celo, da bi imel kralj Ferdinand sam prestopiti k pravoslavni veri, kar pa se smatra za neresnično.

Štajerske novice.

o Voltive v štaj. deželni zbor. Poročali smo včeraj, da je graški „Volksblatt“ že vedel povedati prilično, kdaj bo začetek volitev v štaj. dež. zbor. Graški listi danes popravljajo to vest v toliko, da je minister za notranje zadeve Haerdtl izjavil poslancu Hofmann-Wellenhofu, da se bodo volitve vršile v drugi polovici meseca majnika, da pa je dan 10. maja izbran čisto poljubno od klerikalnega lista.

a Odborova seja „Zveze“ narodnih društev na Štajerskem in Koroškem se vrši v soboto 30. t. m. v Celju ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih Rotovške ulice 12/I. (prej uredništvo „Narodn. lista“).

a Socijalni odsek „Zveze“ slov. štaj. učiteljev in učiteljic ima v nedeljo 31. t. m. dopoldne v Celju v „Nar. domu“ sejo. Na sporedu so važne prosvetne zadeve.

o Občinske volitve v Št. Jurju ob j. ž. okolca se vrše dne 18. febr. t. l. — Naprednjaki, pripravljajte se pridno za volitve!

a Načelnik krajn. šolskega sveta v Št. Jurju ob Juž. žel. je še vedno znani — Povalej.

o Kralj Peter na Štajerskem. „Slovenec“ poroča iz Gradca govornico, da je srbski kralj Peter kupil grad Thal pri Gradcu. „Slovenca“ si je brčkone nekdo pošteno „privoščil“.

a Pogorela je bl. Rajhenburga minulo soboto koča Fr. Glasa. Škoda je precejšnja, ker pogorelec ni bil zavarovan.

o Na kosec je raztrgalo v gratvajnski papirnici pri Gradcu delavca Motla. Hotel je premestiti transmisijski jermen pri nekem stroju, a ker ni bil dosti previden, ga je stroj za predpasnik zgrabil in raztrgal. Mottl je oče 6 nepreskrbljenih otrok.

o Umrl je v Rajhenburgu gosp. Viktor Jamšek, bivši nadučitelj v Šk. Loki, dne 28. t. m. Pred 14 dnevi je stopil v pokoj. Pokojnik je bil rojen v Rajhenburgu, kjer je njegov brat g. Franc Jamšek nadučitelj.

o Raspisano je na dež. gimnaziji v Ptujju suplentsko mesto za klasične jezike. Prošnje do 5. febr. na štaj. deželni odbor.

o Posledice ljubosumnosti. V radgonsko bolnišnico so pripeljali Marjeto Melin, mater več otrok, katero je njen mož na nekem plesu z nožem težko ranil. Na plesu so igrali cigani in Melinovi malo preveč dvorili, na kar jo je njen mož prijazno poklical k sebi, jo objel in ji zasadel nož v goltanec. Ona se je branila in si pri tem razrezala tudi palec na roki.

o Nemškonaacionalna nesebičnost. V Gradcu je bil obsojen nemškonaacionalni trg. pomočnik Püschl vsled poneverjenja društvenega denarja pri „delavskih“ društvih „Germanija“ na Dunaju in „Steirisch Erz“ v Gradcu na 6 tednov strogega zopora.

o Zaradi nerednega dostavljanja pošte se pritožujejo Slatinčani. Slatinska pošta ima premalo moči.

o Umazanost. Iz neke občine v šmarskem okraju (ime še za danes zamolčimo) nam tožijo kmetje, da si je zapisal in dobil župan, ki je najbogatejši mož v vasi in hud klerikalec, največ sena in slame pri zadnjih razdelitvah. Od drugih strani prihajajo pritožbe, da prosijo za seno in slamo tudi premožni gg. župniki. Na tak način pride seveda na revne kmete malo, na manjše posestnike pa samo 20 do 30 kilogramov sena! Klerikalni „kmečki“ prijatelji so si povsod enaki!

o Petrolej bo cenejši — v Gradcu. Graški trgovci so imeli shod, na katerem so sklenili, da bodo vsled konkurence znane amerik. petrol. družbe prodajali „lažji“ petrolej po 19 vinarjev liter.

o Realka v Fürstenfeldu se bo še to leto otvorila. G. dr. Korošec, kaj pa dela vlada z vašimi glasovitimi šolskimi rezolucijami?

o Grozeča gospodarska kriza vinorejcev v radgonski in ljutomerski okolici? Na shodu svojih volilcev v Radgoni je izpregovoril nemški deželni poslanec Reitter nekaj besed, ki bodo zanimalo tovariše vinorejce: „Ni prazno govorenje, da se je ponudilo mnogim kmetom, ki so denar rabili in morali vino za vsako ceno prodati, tudi za plemenita vina ne samo za lansko izabelo, 14—16 vin. za liter (!). Kakor smo zelo hvaležni za bogato vinsko letino lansko leto, tako zelo se bojimo, da bodo vinske cene padle še bolj in da stoje vinorejci pred hudo katastrofo. In vendar bi se dalo v mnogem oziru pomagati. Naj bi vendar naši štajerski krčmarji kupovali vina na Štajerskem in bi ne nosili denarja, katerega so si na Štajerskem zaslužili, na Ogrsko (in Hrvaško), kjer res da kupujejo za nekaj vinarjev ceneje. Po dobroti pa prekašajo naša radgonska in ljutomerska vina daleč daleč ogrska.“ Ljutomerski in radgonski vinorejci sedaj lahko vidimo, kaj se pravi brezpogojna odobritev nagodbe z Ogrsko, katera dovoljuje prost uvoz ogrskih vin, ki delajo našim umazano konkurenco. Za to odobritev pa se imamo zahvaliti spoštovani duhovniški „kmečki“ zvezi in pa svojemu državnemu poslancu Roškarju. Kje so sedaj tiste bojovite besede proti nagodbi z Ogrsko, kje tozadevne obljube? Vinorejec trpi in čuti bridko prevaro — od svojih dozdevnih klerikalnih prijateljev. — Ali je treba še hušjih udarcev, da bodo prišli naši ljudje k pameti? Ali morajo priti prej na beraško palico,

kakor se bodo otresli mariborskih „politikov“ okrog „kmečke“ zveze, ki pač skrbe za povečanje političnega upliva duhovništva — vse drugo pa jim je te vada za politično neizkušeno volilstvo!

Gornjeradgončan.

o Zmrznil je v Rucmanjih blizu Sv. Tomaža pri Ormožu minull teden Mat. Janžekovič.

o Oplotnica je — padla! V veliki občini Oplotnica pri Konjicah so zmagali nemškutarji v I. in III. razredu ter s tem dobili večino v občini. Volilni boj se je vršil v znamenju boja proti ondodnemu župniku. Čudne reči se gode v konjiškem okraju!

o Podružnica Mestnje-St. Peter na M. s. š. k. d. je štela l. 1908 188 članov in imela 4599 K prometa. Tomazeve žindre je razpečala 300 mc. kalijeve soli 50 mc. Podružnica se lepo razvija.

o Iz Berkovec pri Mallnedolji. V noči od 23. na 24. t. m. se je ponesrečil posestnik Safarič p. d. Zmahala iz Selišč na potu iz Berkovec domu. Mož se ga je preveč nalezal ter vsled tega obležal na snegu in na večno zaspal. — Ta nesrečna pijača: žganje. Ta ima povsod dosti prijateljev in prijateljic.

a Ponarejalci bankovcev. Oblasti so prišle na sled celi družbi ponarejalcev bankovcev, ki so bili raztreseni po celem Spodnjem Štajerskem. Ta teden se je dobilo Jožefa Kolenca v občini Bočni pri Gornjemgradu, ki je bil v tej družbi. Zaprli so njega in ženo pri sodišču v Gornjemgradu ter ju odpeljali dne 27. t. m. v Maribor, kjer je že več krivcev in osumljencev pod ključem. Glavni ponarejalci bankovcev so iz ormoškega okraja. — Kolenc je bil v Ameriki in so bojda po njegovi izpovedbi in po izpovedbi njegove žene imeli tam celo tvornico za delanje bankovcev. Iz Amerike so prinesli seboj tiskalni stroj. Kolenc je svojo krivdo obstal in je povedal marsikatero znamenitosti, tudi to, da so takaj delali še petdesetkronske bankovce.

a Radikalno politiko v štaj. dež. zboru že oznanja mariborska „Straža“ kot pripravo za bodoče deželnozb. volitve. Če bo barem tako radikalna kakor je klerikalna politika v drž. zboru potem utegnemo še marsikaj — zgubiti.

o Mariborski slov. srednjesoleti uprizore dne 2. svečana na gledališkem odru Narod. doma predstavo „Divji lovec“. Ker je čisti dobiček namenjen dijaški kuhinji, je pričakovati, da se bode slov. občinstvo udeležilo prireditve v največjem številu. Gre se pred vsem za izboljšanje gmotnega stanja dijaške kuhinje, ki ima tako veliko in važno nalogo. Vsak dan nad 60 obedov ubogim dijakom, to ni mala stvar. Razume se, da se ne more dati vsem potrebnim hrana, na kar je opozoril že dr. Arnejc v svojih izjavah v slov. listih. Prosimo torej slov. občinstvo, da se udeleži predstave v največjem številu.

o Izjava „marburgerice“. „Marb. Z.“ z dne 26. jan. priobčuje to-le izjavo pana Jána: „Podpisani Norbert Jahn izjavljam s tem, da sem imenoval vsled neresnične informacije v „Celjskem pismu“ „M. Z.“ z dne 2. jan. t. l. g. dr. Josipa Serneca v Celju brez vzroka „prosjaskega dijak“ in obžalujem to napačno trditev. Norbert Jahn.“

a Toplice Tobelbad bl. Gradca je kupil od sedanjega lastnika dr. Blumauerja Nemeč Paalen iz Berlina za 240 tisoč kron.

o Nemška gonja proti Slovenem v Gradcu. Iz Gradca se nam piše 25. jan.: „Z ozirom na notico „Nemška gonja proti Slovenem“, v kateri se poroča, da se je ženski podružnici v

Gradcu odpovedala dvorana „Kaufmannshaus“, javljamo, da je hotela „Akad. podr.“ prirediti v tej dvorani v prid družbi sv. Cirila in Metoda veselico. „Gr. Tagblattu“ se je posrečilo zavohati to graškemu nemstvu pretečo nevarnost in pod naslovom „V Gradcu“ javlja dne 20. t. m. nečuvno vest, da priredi ak. podr. dne 23. t. m. v trg. dvorani slavnost. Seveda je nato gospodom pri trgovskem društvu takoj zdrčalo srce v hlače, zlasti ko je dospela še društvu dopisnica iz Brezic, podpisana od nekoga Karla Počivavška, v kateri popraša dotičnik v imenu breziških Nemcev, sklicujoč se na notico v Tagblattu, „wenn in Grazer kaufmännischen Verein lauter Trottel sitzen.“ Gospodje trgovci so torej odpovedali ak. podr. svoje prostore in 23. t. m. je že Gr. T. oznanjal s posebnim zadovoljstvom ta korak trgov. društva, češ, slovenska veselica je v Gradcu nemogoča. A možje pri Gr. T. so se hudo uredili, ker napovedana veselica se je vršila v istem času z istim vspehom v drugi, večji dvorani in dosegla tako krasen uspeh, kakor doslej malokatera slovenska prireditev v Gradcu. Vsled tega seveda pri „Tagblattu“ velikanska jeza. Danes se mu je še graška „Montagszeitung“ pridružila in skupno udrihata po Čehih, ki so se predrznili za svoj ples dne 30. t. m. razposlati češka vabila s češkimi naslovi. Na nekem zakotnem zborovanju naših „Schildbürgerjev“ se je večeraj sklenilo, odslej vsako slovensko prireditev v Gradcu naravnost prepričati in podivjano nemško burševstvo čakajo zopet nove lavorike. (Smo že poročali. Op. ur.) Dne 10. februarja se je nameraval prirediti v Steinfelskih dvorinah slovenski plesni venček v prid naši šolski družbi. Vsled zadnjih pozivov v graških listih je lastnik dvorane danes pripravljalnemu odboru odpovedal že najete prostore.

a **Velik požar v Gradcu.** Pogorelo je večeraj ponoči glavno-poslop. tvorn. za kolesa, motorje in automobile J. Puch. Škode je nad 660 tisoč kron. Zgorelo je 100 koles, 120 motorjev in 16 avtomobilov. Škoda je z zavarovalnino pokrita. Gasilna akcija je bila vsled mraza zelo težavna. Ponesrečilo se je 11 ognjegasev. — V Spilfeldu je zgorela v torek hiša in gospod. poslopje posestnika Neuholda.

o **Božični darovi za avstrijske vojake v Bosni in Hercegovini.** Poročali smo svoječasno, da so se nabrali lepi tisočaki (nad 60.000) kron in še povrh velike množine obleke, perila in fivil za one avstr. vojake, ki so imeli božične praznike na stražah v zapuščenih bosanskih in hercegovinskih obmejnih krajih. Sedaj pa pišejo avstr. socialistični listi, da se z nabranimi darovi ni postopalo nepristransko, da so pač dobili častniki veliko — vojaki prostaki pa nič ali pa le kako malenkost. Nek vojak piše celo iz Žrebince, kakor poroča graški „Arbeiterw.“, da ne sme po povelju noben vojak domov pisati, kaj je dobil za božično darilo. List ogorčeno protestira proti takemu postopanju voj. oblasti in zahteva, da se mora dati onim, ki so kaj darovali, tudi javen račun, kako so se darovi porabili. — Pride vsled tega najbrž do zanimive debate v državnem zboru.

Kranjske novice.

v Slovensko planinsko društvo je razposlalo vabila za svoj IV. planinski ples, ki se vrši v ponedeljek dne 1. febr. zvečer v Narodnem domu. Ta plesna prireditev bode združena tudi z zanimivo planinsko veselico in je splošno pristopna vsemu občinstvu. Kdor

se torej želi udeležiti planinskega plesa in ni sprejel vabila, naj se blagovoli, če želi dobiti posebno vabilo, tozadevno obrniti na osrednji odbor Slovenskega planinskega društva v Ljubljani ali pa se oglasiti na dan plesa v Narodnem domu pri društveni blagajni, ki bode odprta od 6. ure naprej.

d **Dva velika oratorijska koncerta „Glasbene Matice“.** Zvesta dosedajnim tradicijam priredi „Glasbena Matica“ dne 3. in 4. februarja v veliki dvorani hotela „Union“ dva velika oratorijska koncerta. Izvajal se bo svetovnoslavni Perosijev oratorij „Rojstvo Izveličarjevo“. Vseh sodelujočih bode 240. Don Lorenzo Perosi, mlad laški duhovnik, je najznamenitejši izmed modernih oratorijskih komponistov. Njegovo najslavnejše delo je baš Rojstvo. Izvajalo se je po mnogih mestih že z največjim vspehom, toda v Avstriji ga bode izvajala „Glasbena Matica“ prva. Ni se strašila velikanskih troškov, da le omogoči Slovencem redki glasbeni užitek. Na nas Slovenceh pa je, da pridemo v kar največjem številu, da podpremo vzvišeno kulturno stremljenje „Glasbene Matice“ in se enkrat v polni meri navzijemo glasbenih krasot prve vrste. Sedeži za vsak večer po 2, 3, 4, 5 in 6 K, stojišča po 1 K 20 vin., za dijake po 60 v, se dobivajo pri gospej Šeškarkovi v Šelenburgovih ulicah. Želeto je, da bi si slavno občinstvo sedeže preskrbelo pred koncertoma. Ukrenilo se je, da bodo na desni in levi strani balkona v sredini, kjer so, kakor so izkušnje dokazale najugodnejši prostori, ti prostori najdražji. Oratorij je v dveh delih in se bodeta oba dela vsak večer v celoti izvajala.

d **Vseslovenski delavski shod,** na katerem se bode govorilo in sklepalo o starostnem in invaliditetnem zavarovanju, sklicujejo klerikalci na 2. febr. v Ljubljano. O zavarovanju govori Evangelist Krek in Gostinčar.

d **Ogenj** je nastal sinoči okoli 11. ure na Rožniku pri Ljubljani.

d **Novomeški „Sokol“** ima zdaj tudi ženski oddelek, ki pridno telovadi.

d **Novomeška „narodna čitalnica“** prezida na spomlad svoje poslopje, da bo omogočeno živahnejše društveno življenje.

d **Z Dolenjskega** so se zopet začeli jako izseljevati v Ameriko.

d **Ksenijo,** opereto znanega slovenskega skladatelja V. Parme bodo igrali v Rajmundovem gledališču na Dunaju. Parma je napisal novo opero „Venerin hram“, ki se bo najprej igrala v Zagrebu.

Koroške novice.

a **Podklošter.** (Ne sreča). Pri razširjevanju kolodvora v Podkloštru na Koroškem je pri razstreljanju kamenja zadel kos kamna 28. t. m. laškega delavca Siega Felice tako ne srečno, da mu je odtrgal glavo in je ostal omenjeni delavec na licu mesta mrtev. Drugemu delavcu so prileteli trije kamni v glavo in ga težko ranili.

d **V laseh** sta si na Koroškem ljudskošolsko učitelstvo in društvo srednješolskih učiteljev zaradi imenovanja neakademika za deželnega šolskega nadzornika za ljudske šole. Srednješolsko učitelstvo je proti temu imenovanju javno protestiralo in zdaj se vrši že nad dva tedna „krvavi“ časnikarski boj med obema nasprotnima si tečajema.

d **60.000 kron** je našel že lansko leto neki hlapec blizu Trbiča, a je do sedaj stvar zamolčal. Nedavno pa se je zdel sumljiv, ker je delal v Beljaku velike izdatke, in pri zašišanju je izpovedal resnico. Sumi se, da je denarico izgubil kak vohun.

Primorske novice.

b **„Soča“** poroča, da se pri vlitvah v trgovsko in obrtno zbornico v Gorici zmagali Lahi le po sleparstvih. Pričakujejo se tozadevno zanimiva razkritja.

b **Na postaji Dutovlje-Skopo** je ponesrečil 20 letni Viktor Štoka, sin premožnega kmeta v Krajin vasi, inteligenten mož z absolvirano kmetijsko šolo na Grmu, vsestransko priljubljen in odličen gospodarski strokovnjak. Spremljal je sestro in svaka na postajo. Prijel ga je vlak in ga povozil.

Po svetu.

v **Agrarno gibanje v nemškem Češkem.** V nedeljo 31. tm. se vrši v Litomečah ustanovno zborovanje „nemško-političnega društva za zastopstvo kmečkih interesov“. Društvo bo le nekakaspopolnitev nemške agrarne stranke, ali kakor pravi „Deutsches Agrarblatt“, društvo bo širilo in poglobilo temeljna načela nemške agrarne stranke. V prvi vrsti je društvo osnuje iz finančnih oziror, ker kot društvo lahko nabira članarino, katera naj služi v agitacijsko delo.

v **Katastrofalni morski naval na obrežju Tihega oceana.** Iz Novega-Yorka poročajo dne 26. tm. Celo obrežje na Tihem oceanu je zadela vsled navala morskih valov silna katastrofa. Naglo so pridrvili na breg ko hiše visoki valovi, ki so preplavili v nekih tih trenotkih kar cele občine. Veliki gozdovi so bili povajljani na tla in odpplavljeni v morje, železniške proge podrite nasipi in moli pretrgani tako, da je ves promet ustavljen in celo brzobjavne in telefonske zveze pretrgane, zato ni o veliki nesreči že natančnejših poročil. — Kakor je znano so zaznamenovali minolo soboto vsi seismografi v celi Evropi velik, k katastrofalen potres, ki je moral biti nekje v Aziji. Dosedaj še znano, kje je bil ta potres, brzokone pa je bil kje sredi Tihega oceana ter je povzročil ono razburjenje vodovja, ki je napravilo toliko škode na zapadnih bregovih Amerike.

v **Telefonska mreža glavnih evropskih držav.** Začetkom 1906 l. je znašala dolžina telefonske mreže na celem svetu okroglo 5.288.000 km. Od tega spada 1.734.000 km na Nemčijo, 1.313.000 km na Angleško, 484.000 km na Francijo, 345.000 km na Avstro-Ogrsko, 200.000 km na Švicarsko, 138.000 km na Rusijo, 131.000 km na Italijo, 92.000 km na Norveško, 64.000 km na Nizozemsko in 14.000 km na Švedsko. Kar se uporabljanja tiče, stoji Anglija na vrhu. Na Angleškem je bilo 950 mil. povorov, na Nemškem 908 mil. na Francoskem 205 mil., na Ruskem 200 mil., na Avstro-Ogrskem 190 mil., v Italiji 192 mil., na Nizozemskem 50 mil., in v Švici 27 mil.

o **Strašna obsodba.** Na dan petdesetletnice rojstva nemškega cesarja Viljema je vojaško sodišče v Darmstadtu obsodilo devet dragoncev v ječo od 6 mesecev do 5 let in 3 mesece, ker so kvartali čez deveto uró in niso na poziv službujočega čestnika nehali. In v Nemčiji se še škandalizirajo nad Rusijo!

v **Župan v Stockholmu** — socialni demokrat. Župan glavnega mesta Švedske in državni poslanec Linhagen je vstopil v socialno-demokratsko organizacijo. Državnozborna fankcija soc. demokratov je narasla s tem na 34 glav.

o **Dva delavca v francoskem senatu.** V francoski senat sta izvoljena dva delavca in sicer Antide Boyer v Lionu in Victor Reymonenq v departementu Var. Antide Boyer, nekdanj dninar v Lyonu, je že par let poslanec, sedaj ne prelaga več blaga in je zmešen socialist. Drugi senator Reymonenq je še zmiraj poslovodja v arsenalu v Toulonu, neodvisen socialist, preganjan od cerkvenih socialistov in iz cerkve izključen. Njegovo življenje je zelo zanimivo. Kot sin kmečkih starišev in poljski delavec je delal za dnino 1'25 franka. Nato je postal pomorščak in ko se mu ni več dopadlo, je vstopil kot delavec v arsenal v Toulonu, ker je že zaslužil pol tri franke. Kmalu je bil izvoljen v občinski svet toulonski kot socialist, je zastopal

zmiraj zmerne socialistične ideje in bil prepričan republikanec. Leta 1902. je nastopil kot kandidat za senat, a odstopil je potem na ljubo Clemenceauju ter ostal delavec v arsenalu. Letos je pa po prizadevanju Clemenceauja izvoljen z veliko večino v senat in z njim vstopi res en delavec v francoski senat.

a **Umri je v Parizu** nenadoma dne 27. t. m. sloveči gledališki igralec Konstant Coquelin. Zadela ga je srčna kap. Rojer je bil l. 1841.

a **Proti kartelni banki** se je izjavil centralni odbor industrijskih zvez na Dunaju.

a **Odlikovana italjaneka kraljica.** Srbski kralj Peter je odlikoval italjansko kraljico Jeleno z redom sv. Save prve stopnje v briljantih.

o **Mobilizacija na Turškem.** Turčija je mobilizirala tri kore in jih dirigirala proti bolgarski meji kot odgovor na mobilizacijo dveh bolgarskih divizij.

Slovenski zapiski.

v † **Dr. Vladislav Nehring.** V Vratislavi je umrl 20. jan. vsenčiliščni profesor, znani učeni slavist in poljski literarni historik dr. Vlad. Nehring, star 78 let, Pokojni je poznanjski rojak in je bil od svoje promocije sem prof. slov. filologije na vratislavskem vsenčilišču. Bil je dolgo let sotrudnik Jagićev pri „Arhivu“, a je tudi drugače mnogo pisal o poljskem slovstvu v nemškem in poljskem jeziku.

v **Vseslovenski ženski kongres.** V varšavskem društvu za ravnopravnost žene se je porodila misel, da bi se tekom tega leta priredil vseslovenski ženski kongres v Krakovu. Da se izvede ta načrt, je stopilo imenovano društvo v dotiko z vsemi slovenskimi ženskimi društvi. Vse slovensko časopisje idejo pozdravlja.

v **V Spiljetu** so osnovali mestno knjižnico, ki šteje dozdej 6992 knjig.

v **Madžarska banka v Bosni in „kmeti“.** Včerajšnja „Hrvatska“ ostro graja malomarnost Hrvatov, ki se niso pravočasno pobrigali, da bi katera hrvatska banka zasedla odprto gospodarsko polje v Bosni in da se je to mirno prepustilo Madžarom. Pravi, da bi „Hrvatska poljedelska banka v Zagrebu“, ki ima po Hrvatskem in Slavoniji že nad 200 kmetijskih zadrug, bila prva poklicana se posvetiti osvoboditvi bosanskih „kmetov“.

o **Ruski poslanec Maklakov** je iz Sarajeva šel naravnost v Prago, kjer bo konferiral z odličnimi češkimi politikami. Od tamkaj pojde v Ljubljano in Zagreb.

o **Rusko-poljsko zblizevanje.** — V Moskvi se je vršil nedavno ruski shod, na katerem so prisostvovali tudi odlični Poljaki kot gostje. Izreklo se je trdo prepričanje od obeh strani, da bode skupna nevarnost pangermanizma v najkrajšem času omogočila rešitev vprašanja rusko-poljskega sporazuma.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Spremembe v ruskem ministertvu.

b **Petrograd, 29. jan.** Tukaj se govori, da prepusti minist. predsednik Stolypin vodstvo ministerstva notranjih zadev svojemu tovarišu Grizanovskemu, sam pa obdiži le vodstvo ministerstva.

Nesreča z avtomobilom.

b **Rim, 29. jan.** Princezinja Alice Bourbonaska je ponesrečila pri vožnji na avtomobilu v Reggio. Čaje se, da ni nihče resno poškodovan.

Mir v Hebu.

o **Heb, 29. jan.** Nemiri zadnjih dni so potihnil. Mestni organi skušajo vzdržati mir, ker ni več nobenih povodov za demonstracije.

Državni zbor.

o Dunaj, 29. jan. V razpravi so nujni predlogi posl. Kupka in tov. v zadevi čeških jezikovnih razmer. Posl. Stözl zavrača v imenu „starih hiš“ zasramovanja nemških buršev po grofu Sternbergu. Sledi razprava o nujnem predlogu posl. Erba v narodnostnih zadevah na Češkem; vlada se pozivlje, predložiti zakonski načrt o ureditvi jezikovnih razmer, ki se naj takoj po I. branju odkaže posebnemu odseku 52 članov. Posl. Conci stavi nujni predlog o prvem branju vladnega predloga glede italijanske pravne fakultete. Poslanec Čech vloži nujni predlog o naj-novejšem poštnem odloku.

Razmerje v kranjski trgovski zbornici.

o Ljubljana, 29. jan. V trgovski zbornici bodo imeli naprednjaki odsej 13 glasov, Nemci 4, klerikalci pa 7. Želja klerikalcev, da bi s svojimi zavezniki tvorili večino, se torej ni izpolnila.

Kranjski klerikalci in starostno zavarovanje.

o Ljubljana, 29. jan. Starostno zavarovanje kmetovalcev dela velike ne-prilike klerikalcem. Klerikalci so namreč, ko so nemški poslanci od vlade izzvali, da starostno zavarovanje razširi tudi na kmete, zagnali silno hvalo sebi, da so oni to „za kmeta“ izposlovali. Kmalu so pa kmetje, dasi so jim župniki prikrivali, pogruntali, da to ni dobrot, ampak le nov način obdačenja za kmeta. Za 31. t. m. so klerikalci sklicali velik shod kmetov v Ljubljano, a kmalu so se skesali in že „trobljo nazaj“. Kajti kmetje so trdne volje, da razženo vse, ako se jim novi davek po 1 K na mesec za osebo naloži. Dr. Kreka so n. pr. v Šmartnem pri Litiji kmetje tako nagnali, da bo pomnil. On se je kmetom odzval s tem, da jih je ozmerjal z barabami in svinjami. Sedaj se pa tudi Krek nazaj vleče. Kakor kužek je zlezal pod mizo in bo sedaj lepo zatajil svoje navdušenje za novi davek kmetom.

Volitve v trgovsko in obrtniško zbornico na Kranjskem.

Ljubljana, 29. jan. Sinoči zvečer ob 9. uri je bil končan skrutinij glede male obrti. Dobili so klerikalci: Kregar 2192 glasov, Ložar 2191, Pavšler 2189, Hafnar 2189, napredni obrtniki pa: Primožič 2133 glasov, Vidmar 2131, Umek 2128, Sušnik 2130. Večina znaša tedaj 69 glasov! Volilcev v tej kategoriji je 6006. — V mali trgovini so zmagali naprednjaki z večino 80—90 glasov. V srednji obrti imajo napredni kandidati večine 360 glasov. Volilcev v tem oddelku je 1300, med njimi je glasovalo 712 za naprednjake, krog 300 za klerikalce. V srednji trgovini je 693 volilcev. Glasovalo je za naprednjake 368 volilcev, za klerikalce 140. V veliki trgovini je 87 volilcev. Napredna kandidata sta dobila po 44 glasov, klerikalce — Lampe 9 glasov, 17 glasov so naprednjaki v tem oddelku naklonili namenoma g. Šarabonu, da si zasigurajo namestnika. V veleobrti je zmagal Nemeč Pammer. Klerikalci bi bili s 5 glasovi hotela Union lahko poskrbeli zmago slovenskemu kandidatu Kotniku, a oddali so jih za nekega Kobija, dasi so naprednjaki spelirali in ponujali kompromis, ki je bil več kot lojalen. V montanski kategoriji je izvoljen nemški odvetnik dr. Ambrožič, zanj je glasovalo tudi rudniš. o ravnateljstvo v Idriji! Ambrožič je renegat, ki pripada kričavemu krilu nemštva v Ljubljani. Ima obilo masla na glavi, na koje bo sedaj začelo sijati pomladansko solnce.

Tržne cene.

28. januarja.

Dunajska borza za kmetijske pridelke: Pšenica, rž, ječmen, oves in koruza; nespremenjeno. Vreme: mrzlo.

Kava: Santos Good Average za marc 34'—, za maj 33'50, za september 32'50, za december 31'25. Tendence stalna.

Produktni trg. Pariz: moka za tekoči mesec 29'85, moka za prihodnji mesec 30'05, moka za januar — april 30'55, moka za marc — junij 30'85, pšenica za tekoči mesec 22'85, pšenica za prihodnji mesec 23'05, pšenica za januar — april 23'65, pšenica za marc — junij 23'75, rž za tekoči mesec 16'40, rž za prihodnji mesec 16'60, rž za januar — april 16'90, rž za marc — junij 16'90.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 22'80, za oktober — december K 22'05. Tendence slaba.

Sladkor. Trst: Centrifugale Pilés prompte K 28³/₈ do 29¹/₂, za januar — marc K 29¹/₂ do 30¹/₈. Tendence mirna.

Produktni trg. Budimpešta. Pšenica za april K 12'76 pšenica za oktober K 10'86, rž za april K 10'06, rž za oktober K 9'08, oves za april K 8'63, oves za oktober K —, turšica za maj K 7'30, ogrščica za avgust K 13'95. Promet 12.000 met. st.

Budimpešta, 19. jan. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 124 do 126 vin., mlade, srednje 124 do 126 vin., mlade, lahke 124 do 126 vin.; zaloga 20.624 kom.

Svinjska mast 134'—, namizna slanina 108'—.

Graška borza za kmetijske pridelke: Pšenica 76/77 kg 13'20, 77/78 kg 13'40, 79/80 kg 13'60, 80 kg Tisa 14'35; rž 73 kg 10'50 do 10'70, 74 kg 10'75 do 10'80, 75 kg 10'90 do 11'—; koruza nova 8'20 do 8'50; cinkantina nova 9'40 do 9'50; ječmen za pivo 9'20 do 9'50, 10'—; oves 9'40 do 9'80, nezadacan.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.*

Januar: 29. v Rajhenburgu*, 30. v Brežicah (svinjski sejm.)

Februar: 1. v Dobovi**, pri Brežicah, v Vojniku* pri Celju, Jurkloštru**, Ormožu*, Celju*. — 3. v Št. Jakobu* pri Kalobju, v Trbovljah**, na Travniku** pri Ivnici, v Št. Jurju** ob Ščavnici, v Jarenini*, v Spodnji Poljskavi*.

) Z () zaznamovani sejmi so živinski, z (***) zaznamovani so letni in živinski sejmi.

Tedenski živinski sejem v Gradcu 28. jan.: Na sejm se je prignalo 930 glav (329 volov, 106 bikov, 390 krav in 105 telet.) Cene splošno neizpremenjene. Cene so bile: Pitani voli 37—42 kron (izjemna cena 43 K), napol pitani voli 32—36 K, suhi voli 27—30 K, voli za pitanje 28—32 K; pitane krave 25—31 K, napol pitane krave 19—26 K, suhe krave 11—16 K, biki 28—34 K, mlade krave dojnice (do 4. teleta) 26 do 31 K, starše dojnice 21—25 K, telne krave 23—26 K. (Vse cene so za 50 kg žive teže.)

Društvene vesti.

b „Bralno društvo“ na Bregu pri Celju priredi svoj redni občni zbor v soboto, dne 30. januarja t. l. ob 8. uri zvečer v gostilni g. Radeja na Bregu z običajnim sporedom. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

a Trgovski sotrudniki v Žalcu prirede plesni venček v nedeljo, dne 7. svečana 1909 v restavracijskih prostorih gospoda Kukeca v Žalcu na korist zakladu za ustanovitev trgovske bolniške blagajne slov. trgovskega društva v Celju.

Iz sodne dvorane.

b Zborovanje po § 2. Dne 27. septembra l. l. je imel biti v Vuhredu protestni shod proti izgredom Nemcev v Ptuj, Mariboru in Celju. Ker ga je okrajno glavarstvo v Slovenigradcu prepovedalo, je sklical Fran Pahernik zborovanje po § 2. v posebno sobo in povabil nanje znane osebe v gostilni. Da k zborovanju ne bi prišle neznane in nepoklicane osebe, je postavil vratarja, ki bi naj pazil na vse osebe in ne

pusil v posebno sobo nobenega neznanca. Na shodu so govorili Karl Pahernik, Pavel Osrajnik, Fr. Mravljak in Lenart Brunčko. Državno pravdnštvo je proti tem petim vzdignilo obtožbo, ker niso povabili zborovalcev imenoma, in ker je vratar še spustil k zborovanju jedno osebo, ki je bila njemu znana. Okrajno sodišče v Mariboru je pa vse obtožbene oprostilo. Državno pravdnštvo se je pritožilo in sedaj je obravnavalo o tej zadevi okrajno sodišče v Mariboru. Obtožbo je zastopal dr. Verderber, obtožene pa je zagovarjal dr. Rosina. Vzklicni senat pod predsedstvom deželno sodnega svetnika Marocuttija je prizival v toliko ugodil, da je sklicatelja zborovanja Fr. Pahernika obsodil na 50 K globe, ker ni povabil določenih oseb, temveč neko nedoločeno množico in je torej vratar lahko spuščal k zborovanju po svojem lastnem prepričanju.

d Še enkrat pretep med očimom in pastorkom. V sredo smo poročali pod tem naslovom, da so porotniki spoznali Ludvika Pušnika krivega in da je bil obsojen v 6 tedensko ječo. Poročilo popravljamo v toliko, da je bil Pušnik oproščen obtožbe hudodelstva težke telesne poškodbe in le krivim spoznan, da je prekoračil meje silobrana in da je bil obsojen zaradi tega prestopka na 6 tednov zapora, ne pa ječe.

Mali oglasnik

Plača se za enkratno objavo 60 vin.
za dva- ali večkratno objavo za vsakokrat 50 „
Če znaša oglas več kakor 5 tiskanih vrst, se plača za vsako nadaljno vrsto 10 „
Oglase v „Malem oglasniku“ se plačuje vnaprej (tudi v znakah).
Na vprašanja, tičeča se oglasov, odgovarjamo le, če je priložena vprašanjeznamka ali dopisnica za odovor.

Upravništvo „Narodnega Dnevnika“.

Kolar,

dober delavec in zaveden Slovenec bi prav dobro shajal v večjem kraju na Spodnjem Štajerskem. Tozadevna pojasnila daje uredništvo tega lista.

Proda se malo posestvo

tri četrt ure od Celja, obstoječe iz treh orakov rodovitne zemlje, njiv in travnika, hiše ter hleva za živino. — Več se izve pri lastniku Gregor Dernovšek, Trnovlje, b. št. 66, p. Celje.

Vabilo k

rednemu občnemu zboru

„Okrajne posojilnice v Ormožu“

registrovane zadruga z neomejeno zavezo, ki se vrši

v soboto, dne 13. svečana 1909, ob 11. uri dopoldne v posojilnični pisarni s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva. — 2. Poročilo nadzornštva o letnem računu. — 3. Odobrenje letnega računa. — 4. Sklepanje o porabi čistega dobička. — 5. Prečitavanje revizijskega poročila. — 6. Sprememba pravil. — 7. Volitev načelstva in nadzorstva. — 8. Razni predlogi.

Pripomba: Ako bi ob zgoraj določeni uri ne prišlo zadostno število zadržnikov, da bi bil občni zbor sklepčen, se vrši ob 3. uri popoldne v smislu § 32. pravil drugi občni zbor, kateri je sklepčen pri vsakem številu.

ORMOŽ, dne 27. januarja 1909.

Načelstvo.

Cepljene trte

1. kakovosti vseh najboljših vrst na običajnih podlagah imajo za oddati:

1. štajerska trsničarska zadruga, p. Juršinci pri Ptuj; Trsničarska zadruga pri Sv. Bolfanku pri Središču; Trsničarska zadruga v Ljutomeru; Trsničarska zadruga v Žetalah pri Rogatec.

Ceniki so na zahtevanje brezplačno na razpolago.

76 6-5